

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/33/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2516200664
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2516200664.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Bundzelová a sudkýň: JUDr. Iveta Jankovičová a JUDr. Daša Kontríková, v právnej veci žalobcov: 1/ V. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX/XX, XXX XX M., 2/ X. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX/XX, XXX XX M., 3/ V. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX/XX, XXX XX M., zastúpený: Roman Kvasnica a partneri s.r.o., AK IČO: 36 866 598, so sídlom Žilinská cesta 130, 921 01 Piešťany, proti žalovanému: T. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. X. P. XXX/X, XXX XX M., toho času: ÚVV Leopoldov, Gucmanova 670/19, Leopoldov, zastúpený: JUDr. Mária Jezerská, advokát, so sídlom Hlavná 42, 917 00 Trnava, o ochranu osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Piešťany, č. k. 9C/23/2016-411 zo dňa 18. decembra 2019, v spojení s dopĺňacím rozsudkom Okresného súdu Piešťany pod č. k. 9C/23/2016-426 zo dňa 24. februára 2020, voči vyhovujúcej časti rozsudku (výrok I., II. a III.), takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutom rozsahu (vo výroku I., II. a III.) a závislom výroku o náhrade trov konania (výrok IV. a V.) p o t v r d z u j e .

II. Žalobcovia 1/ až 3/ majú nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi 1/ 40.000 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku, výrokom II. žalobcovi 2/ sumu 40.000 eur, výrokom III. žalobcovi 3/ sumu 35.000 eur. Výrokom IV. žalobcom 1/ a 2/ priznal právo na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 % a výrokom V. priznal žalobcovi 3/ právo na náhradu trov konania v rozsahu 75 %. Dopĺňacím rozsudkom súd prvej inštancie žalobu žalobcu vo zvyšku zamietol.

2. Súd rozsudok po citovaní § 11, § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), čl. 15 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 2 Ústavy SR a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv, vecne odôvodnil tým, že podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR, sp. zn.: 2Cdo/93/2008, ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločensťva (vzťahu) s blízkou osobou. V predmetnej veci mal súd za preukázané, že žalovaný zavraždil V. K., syna a brata žalobcov 1/ až 3/. Súd mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že medzi žalobcami 1/ a 2/, ako rodičmi a ich nebohým synom boli silné citové väzby,

žili v spoločnej domácnosti, ako rodina si pomáhali, trávili spolu čas, starali sa o seba, mali spoločné aj voľnočasové aktivity, chodili do prírody, na ryby atď. Ako rodičia sa tešili zo vzťahu svojho syna, očakávali, že sa v budúcnosti stanú starými rodičmi. Násilná smrť syna ich zasiahla spôsobom, ktorý navždy pozmenil ich život, prežívanie súčasnosti, vnímanie budúcnosti ako aj spomienky na minulosť (napr. spomienky na dobitú tvár syna a neschopnosť spomenúť si ako vyzeral pred tým). Pokiaľ ide o brata nebohého - žalovaného 3/, tento takisto žil s bratom v jednej domácnosti, s prihladnutím na malý vekový rozdiel medzi nimi trávili spolu veľa času, mali spoločných kamarátov, boli si navzájom kamarátmi nielen bratmi.

Absencia vyjadrenia podrobnejších a ustálených normatívnych kritérií v akej výške patrí náhrada nemajetkovej ujmy v prípade treťou osobou spôsobeného usmrtenia blízkej osoby vedie k tomu, že jej posúdenie súdmi voľnou úvahou je vyjadrené mnohokrát markantne rozdielne do výšky niekoľko desaťtisíc eur. V praxi sa častejšie vyskytujú prípady úmrtia blízkej osoby následkom dopravných nehôd, kde zavinenie s následkom smrti spočíva obvykle v nedbanlivosti vodiča. Z prehľadu priznaných súm titulom nemajetkovej ujmy prejednávaných slovenskými súdmi, ktorý bol publikovaný s Bulletinom slovenskej advokácie č. 9/2017 v rámci článku JUDr. T. M., PhD.: Náhrada nemajetkovej ujmy (bolestné za smútok) pozostalého príbuzného, Stav a východiská 1. časť, je zrejmé, že rozsah priznaných súm sa pohybuje od 4.000,- eur (priznané manželke, dopravná nehoda, prechod do protismeru, smrť spolujazdca Okresný súd Prievidza, sp. zn.: 16C/121/2012, v spojení s rozhodnutím Krajského súdu Trenčín, sp. zn.: 17Co/736/2013) až po sumu vo výške 70.000,- eur manželovi a dvom maloletým deťom po 100.000,- eur (spôsobená smrť chodcovi na prechode, jazda pod vplyvom alkoholu, rozhodnutie Okresnému súdu Nové mesto nad Váhom sp. zn.: 7C/151/2008 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne sp. zn.: 6Co/810/2014).

3. Pri nahliadnutí do rozhodnutí českých súdov, súd len pre porovnanie príkladmo uvádza z Databázy judikatury k náhrade ujmy na zdraví (G. <S.>), napríklad priznanú čiastku rozhodnutím Vrchního soudu v Praze sp. zn.: 7To/1/2017 vo výške 1.000.000,- CZK (pri prepočte kurzom 25,50 CZK = 1,- EUR) 39.215,- eur pozostalej matke 25 ročného syna usmrteného bodnutím noža, ktorá následkom prežitej tragédie užíva antidepresíva. Odsúdený sa k činu priznal, skutok oľutoval a niekoľkokrát sa ospravedlnil. Otcovi bola priznaná suma 800.000,- CZK (31.372,- eur) a bratovi 500.000,- CZK (19.607,- eur). Obdobne pri násilnom trestnom čine v úmysle obohatiť sa bol usmrtený 21 ročný muž úderom palicou do hlavy a následnými údermi bolo rozhodnutím Vrchního soudu v Praze sp. zn.: 8To/23/2014 priznaná čiastka 2.305.000,- CZK (90.392,- eur) pozostalej rodine, a to matke, trom sestram a otcovi.

V danom prípade však súd nemôže o výške nemajetkovej ujmy rozhodovať striktnie podľa „tabuľky“, akoby vo vákuu rozhodovacej praxe súdov v obdobných veciach, musí zohľadniť okolnosti traumatizujúcej udalosti, ktorá zanechala v životoch pozostalých trvalú traumu. V danom prípade súd zohľadnil zavrhnúťhodný spôsob, ktorým došlo k usmrteniu V. K.. Z odsudzujúceho rozsudku, najmä výpovedí svedkov vypočutých v trestnom konaní vyplynulo, že žalovaný sa dopustil fyzického násillia bez zjavnej príčiny alebo provokácie, pod vplyvom alkoholu. Neb. V. K. prišiel o život po tom, ako vyzval žalovaného, aby nebil T. W., ktorý bol žalovaným fyzicky napadnutý. Okrem smrteľných zranení V. K. utrpel aj masívne pomliaždenie spojoviek oboch očí, rozsiahle pomliaždenie spojovky i bielka ľavého oka s vybočením dúhovky so zrenicou na dolných viečkach oboch očí. Na hlavu poškodeného účinkovalo z rôznych smerov násillie veľkej intenzity a razantnosti. Zranenia mohli vzniknúť napr. po dupnutí nohou na oblasť krku. Z výpovedí privolaných príslušníkov policajného zboru je zrejmé, že V. K. v čase ich príchodu, teda po tom ako žalovaný a jeho mal. syn (spoluútočník) z miesta činu ušli a nechali V. K. bez pomoci, ešte žil, je teda nepochybné, že bolesti a trauma trvali až do jeho smrti po prevoze sanitkou, keď zraneniam podľahol. Tieto okolnosti sa nepochybné premietli nielen do spomienok na syna a brata, ale aj vnímania ochudobnenej budúcnosti žalobcov, ktorí boli najbližšou rodinou nebohého. Tu súd zdôrazňuje, že traumatizujúcou je nielen strata milovaného dieťaťa a súrodenca, ale aj myšlienky na to, akým spôsobom prišiel o život a vytrpené bolesti a strach. Nemožno opomenúť ani to, že konanie žalovaného nebola nehoda, fyzický útok nebol motivovaný pomstou, majetkovým prospechom, alebo predchádzajúcim konfliktom s V. K., vo svojej podstate išlo o úmyselné usmrtenie človeka s cieľom spôsobiť čo najväčšiu možnú bolesť a súdiac podľa výkrikov, ktoré počuli svedkovia (napr. zabijem ho, skap ty sviňa, pozri ako mi celý prst vbhol do jeho oka) vykazujúce znaky vyžívania sa vo fyzickom útoku. Obzvlášť súd zohľadnil aj tú skutočnosť, že pri skutku bol prítomný maloletý syn žalovaného, ktorý sa útoku zúčastnil (v tom čase len trinásťročný) a podľa výpovedí svedkov bol k fyzickým atakom vyzývaný zo strany žalovaného (pozn. napr. výkrik „kop ho do hlavy“). Z výpovedí žalobcov 1/ a 2/ má súd za to, že pocity straty a márnosti zo smrti syna sú ešte umocnené obzvlášť odsúdeniahodným spôsobom, ako došlo k vražde V. K. za prítomnosti a asistencie maloletého dieťaťa (takisto syna) žalovaného.

4. V nadväznosti na uvedené sa súd s výškou nemajetkovej ujmy vysporiadal tak, že rodičom nebohého, t.j. žalobcom 1/ a 2/ priznal jej náhradu v požadovanej výške - 40.000,- eur. Bratovi nebohého - žalobcovi 3/ náhradu nemajetkovej ujmy súd znížil na sumu 35.000,- eur s prihliadnutím na diferenciaciu vzťahu žalobcu 3/ k žalovanému (brat - brat) v porovnaní so vzťahom rodič - dieťa. Vo zvyšku súd žalobu zamietol. Tu súd vychádzal z toho, že strata dieťaťa je jednou najbolestnejších traum v živote človeka, ktorý podstatnú časť svojho života venoval starostlivosti a výchove svojho potomka, pričom táto strata je neodčiniteľná a nedá sa ničím nahradiť. S prihliadnutím na vek žalobcov 1/ a 2/ títo ostali ochudobnení o možnosť pociťovať pomoc od syna v starobe, takisto naplnenie titulom uplatnenia syna v živote, prípadne radosti z jeho rodiny, ktorú si nikdy nezaloží a nikdy sa nerozrastie. Strata súrodenca je bolestivá udalosť v živote človeka, ktorá doživotne poznačila život žalobcu 3/, avšak s prihliadnutím na vek žalobcu 3/ a jeho vzťah s bratom, možno očakávať, že tento má možnosť na plnohodnotnejšie naplnenie života do budúcnosti, založiť si vlastnú rodinu a vytvárať tak nové väzby a vzťahy. Osobitne súd poukazuje na zlý psychický stav žalobcov následkom prežitej tragédie, ktorá u žalobcu 1/ vyústila k liečbe v psychiatrickej ambulancii, u žalobkyne 2/ k zdravotným problémom a zvýšenej náchylnosti k strachu a obavám a úzkosti, v neposlednom rade u žalobcu 3/, kde sa trauma prejavila v problémoch v komunikácii s ľuďmi s následkom potreby zmeny pracovného prostredia a ťažkosťami v nadväzovaní sociálnych kontaktov.

5. K procesnej obrane žalovaného uviedol, že pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy súd zohľadňuje aj formu morálnej satisfakcie žalobcov prostredníctvom ľútosť žalovaného. Z odôvodnenia rozsudku Okresného súdu v Trnave sp. zn.: 9Tk/1/2016 vyplynulo, že pri určovaní výšky trestu senát konštatoval, že obžalovaný síce vyjadril ľútosť nad svojím konaním, ale táto mala skôr charakter sebaľútosť. Súd skúmal aj správanie žalovaného od momentu, keď mu boli doručené žaloby vo veci 9C/23/2016 a 7C/12/2018 a nebolo možné badať žiadnu snahu žalovaného úprimne oľutovať svoj skutok priamo žalobcom. Slová ľútosť síce boli obsahom písomných vyjadrení, avšak tieto boli koncipované a podpísané právnu zástupkyňou žalovaného. To isté platí o liste, ktorý sa mal nachádzať v exekučnom spise Ex12293/2017. Je úplne bezvýznamné, či právna zástupkyňa, hoci v zastúpení svojho klienta, vyjadrí v jeho mene ľútosť nad spáchaným skutkom. Tak isto, pri výsluchu žalovaného dožiadaným súdom, tento síce vyjadril ľútosť, avšak z pohľadu súdu je takisto bez významu, keď tak urobil pred právnym zástupcom žalobcov. Súd nezistil, že by bola prítomná akákoľvek snaha žalovaného osobne oľutovať skutok alebo odčiniť tragický následok a súčasne adresovať svoju ľútosť priamo žalobcom.

6. Pokiaľ ide o samotný odsudzujúci rozsudok, a teda uložený trest odňatia slobody v trvaní 19 rokov žalovanému, ktorý podľa právnej zástupkyne žalovaného má byť vnímaný ako určitý spôsob satisfakcie žalobcom, tu sa súd síce stotožňuje s tým, že uložený trest môže byť vnímaný ako čiastočná satisfakcia žalobcov, avšak trest odňatia slobody slúži primárne na ochranu spoločnosti pred ďalším páchaním trestnej činnosti odsúdeného a súčasne slúži k náprave žalovaného. Uloženie trestu odňatia slobody si však nemožno zamieňať s odškodnením pri zásahu do osobnej sféry pozostalých. Ako satisfakcia v prospech žalobcov je nedostatočná a nevylučuje sa s kompenzáciou formou náhrady nemajetkovej ujmy.

7. Pokiaľ ide o príjem žalovaného, súd akceptuje, že žalovaný má vo výkone trestu odňatia slobody limitovaný príjem. Nemožno však opomenúť, že do výkonu trestu sa žalovaný dostal vlastnou vinou a preto jeho nízky príjem nemožno hodnotiť žalovanému ku prospechu. Vzhľadom na vek žalovaného, tento sa po prepustení z výkonu trestu môže riadne zamestnať. Súčasne, žalovaný vlastní 3 - izbový byt, ktorý následkom výkonu trestu neužíva a z pohľadu súdu nie sú vylúčené ani príjmy z prenájmu.

8. Súd zohľadnil aj obranu žalovaného založenú na výške majetku v jeho vlastníctve, t.j. 3 - izbový byt, pričom argumenty žalovaného spočívali v tom, žiadaná nemajetková ujma prevyšuje hodnotu bytu, čo by pre žalovaného bolo likvidačné. Tu súd zdôrazňuje, že výška priznanej nemajetkovej ujmy v súhrnnej výške 115.000,- eur nijakým spôsobom nevybočuje z rámca obvykle priznávaných súm pri odškodnení pozostalých osôb a je ekvivalentom hypotéky bežného občana. Súd nevidí dôvod na to, aby zvýhodňoval žalovaného tým, že by nemajetkovú ujmu krátil podstatným spôsobom len z toho dôvodu, že žalovaný nevlastní majetok vo väčšej miere. Uvedené by malo za následok pokrivenie aplikácie princípu spravodlivosti, ktorý súdu ukladá konať bez výnimky rovnako podľa Ústavy SR a zásad formulovaných Civilnom sporovom poriadku. Následkom by bolo pominutie zábran osôb páchajúcich trestnú činnosť v domnení, že pokiaľ sú nemajetní, nehrozí následok spočívajúci v odškodnení následkov ich konania, medzi ktoré možno zahrnúť aj poskytnutie nemajetkovej ujmy.

9. Pokiaľ ide o odškodnenie žalobcov zo strany štátu poskytované obetiam trestných činov, podľa názoru súdu je bez úplne bez významu, či žalobcovia boli odškodnení tretím subjektom, pokiaľ nejde o satisfakciu poskytnutú zo strany žalovaného. Takto poskytnuté plnenie nemožno „započítavať“ na nárok žalobcov, ktorým sa domáhajú nemajetkovej ujmy od žalovaného. Opačná úvaha by viedla k popretiu účelu inštitútu nemajetkovej ujmy následkom smrti blízkej osoby.

10. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, kde súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa výsledku konania ako celku bol úspech žalobcov 1/ a 2/ v rozsahu 100 % (výrok IV.). Hrubý úspech žalobcu 3/ bol vo výške 87,50 %, keď žalobca 3/ sa podanou žalobou domáhal zaplatenia sumy 40.000,- eur a súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy vo výške 35.000,- eur (t.j. hrubý úspech žalovaného 12,5 %), t. j. žalobca 3/ má celkový úspech vo veci 75 % (výrok V.).

11. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalovaný prostredníctvom právneho zástupcu z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b), e), f) a h) CSP. Uviedol, že okolnosti, pre ktoré žiadali žalobcovia priznať náhradu nemajetkovej ujmy v požadovanej výške, uviedli v žalobe len veľmi všeobecne, keď žalobcovia 1/ a 2/ ako rodičia usmrteného uviedli, že stratili okrem iného aj možnosť vidieť svojho syna dospieť, zmaturovať, pričom z úmrtného listu V. K. je zrejme, že tento mal v čase smrti 23 rokov, bol teda dospelý a zrejme mal už za sebou aj maturitné skúšky....

12. Svoje všeobecné tvrdenia žalobcovia čiastočne konkretizovali na pojednávaní, keď žalobcovia 1/ a 2/ ako rodičia V. K. vypovedali, že so synom žili v spoločnej domácnosti, syn sa chcel osamostatniť, tešili sa na vnúčatá. Obaja však zhodne vypovedali v tom smere, že pracovali v čase úmrtia ich syna a túto prácu vykonávajú podnes. Súdu nepredložili žiadne dôkazy o tom, že by strata ich syna mala u nich aj ten následok, že by museli byť hospitalizovaní, resp. liečení na psychiatrii. Žalobca 1/ až na poslednom pojednávaní predložil potvrdenie od psychiatra zo dňa 10.12.2019 (8 dní pred pojednávaním), že od 11.12.2018 t. j. po viac ako tri roky od smrti syna, je liečený na depresiu. Z uvedeného dôvodu považuje žalovaný tento dôkaz za účelový.... Z vykonaného dokazovania bolo aj preukázané, že žalobcovia 1/ až 3/ neboli odkázaní na finančnú resp. osobnú pomoc svojho syna. Týmto tvrdením ako žalovaný vôbec nepopiera a ani nespochybňuje, že zasiahol do osobnostných práv žalobcov a že následok, ktorý spôsobil je trvalý a neodstrániteľný. Chce len poukázať na to, že žalobcovia nepreukázali a ani netvrdili takú psychickú bolesť, ktorá by si vyžadovala odbornú lekársku pomoc v dôsledku duševných problémov a u žiadneho zo žalobcov ani nedošlo k obmedzeniu ich fyzickej aktivity. Teda tvrdenie smeruje len k preukázaniu toho, že vzhľadom na uvedené nie je osobitný dôvod na zvýšenie závažnosti majetkovej ujmy na strane žalobcov nad mieru obvyklú v podobných prípadoch.

13. Je pravdou, že bol právoplatným trestným rozsudkom okrem iného uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona a bol mu uložený úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 19 rokov a súčasne bol zaviazaný nahradiť poškodenému V. K. škodu vo výške ním uplatnenej, t. j. vo výške 3.906,50 eur. Trestného činu vraždy sa dopustil pod vplyvom alkoholu a pod vplyvom alkoholu bol aj V. K.. Počas celého konfliktu medzi ním a poškodeným bol prítomný syn maloletý W. T., ktorého však súd nevypočul na hlavnom pojednávaní napriek tomu, že to navrhoval prokurátor, aj jeho obhajca. Pokiaľ tu poukazuje na tieto skutočnosti, nechce tým v rámci tohto civilného sporového konania hľadať trestnoprávnu „nápravu“. Chce poukázať len na okolnosti tohto konania. Tvrdí len to, že pokiaľ by nebol požil alkohol, uvedeného konania by sa nikdy nedopustil. Chce len poukázať na to, že poškodeného nemal v úmysle zabiť, nepripravoval toto svoje konanie. Rozchod s priateľkou riešil alkoholom a pod jeho vplyvom konal agresívne. Niet dňa, kedy by tento skutok neľutoval. Dal by svoj život za život zomrelého a viackrát povedal, že zničil nielen život rodine žalobcov ale aj život svojim rodičom a poznamenalo to aj jeho syna. Bude vykonávať dlhoročný trest odňatia slobody, nebude môcť vychovávať maloletého syna, pre ktorého bol jedinou oporou, pretože matka o neho záujem nemá a syn bol na čas po rozvoze manželstva zverený do jeho osobnej starostlivosti.

14. Súd prvej inštancie vychádzal z trestného rozsudku, avšak necitoval ho presne, čo malo v konečnom dôsledku aj vplyv nato, ako posúdil okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcov došlo. Súd v bode 10. svojho odôvodnenia tvrdí, že z trestného rozsudku vyplynulo, že žalovaný sa dopustil skutku po vzájomnej dohode so svojim maloletým synom v úmysle usmrtiť V. K.“...Uvedené nie je pravda. Hoci bol skutok takto žalovaný, súd v trestnom rozsudku jednoznačne uviedol, že nedospel k jednoznačnému záveru, že k prvotnému útoku na poškodeného V. K. prišlo

na základe predchádzajúcej vzájomnej dohody medzi obžalovaným a maloletým P. R. a ani v úmysle usmrtiť poškodeného (str. 19 cit. rozsudku). Ani zo skutkovej vety ani z odôvodnenia trestného rozsudku nevyplýva, že konal po vzájomnej dohode s maloletým synom. Vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, trestný súd aj upravil skutkovú vetu oproti obžalobe tak, že nepochybný úmysel usmrtiť poškodeného mal preukázaný až v druhej časti skutku a úmysel kvalifikoval ako nepriamy. Pri posudzovaní okolností súd vôbec nezohľadnil to, čo tvrdil od počiatku, že tak on, ako aj poškodený boli pod vplyvom alkoholu, čo malo nesporne podstatný vplyv na priebeh celého konania.

15. Žalobcovia odvodzujú svoje právo od ustanovenia § 11 a 13 OZ. Výška náhrady sa dá odvodiť len zo všeobecných kritérií, ktoré upravuje ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Jedná sa o závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Platné právne normy nešpecifikujú závažnosť ujmy a ani neupravujú konkrétne paušálne náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Súd preto pri určení konkrétnej výšky náhrady vychádza zo všeobecných kritérií, z judikatúry súdov v Slovenskej republike, ale aj v zahraničí, pričom by mal prihliadnuť aj na zárobkové pomery a osobné pomery žalovaného, pretože účelom poskytnutia finančného zadosťučinenia je zmiernenie vzniknutej krivdy a nie vytvorenie ďalšej na strane žalovaného. Priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch by v žiadnom prípade nemalo viesť k ekonomickej likvidácii žalovaného (napr. NS ČR z 31. 01. 2007 Cdo/3536/2006, rozsudok NS SR 1Cdo 89/97 z 28. 04. 1998).

16. Je rozvedený, má jedno nezaopatrené dieťa, ktoré bolo na čas po rozvode manželstva zverené do jeho osobnej starostlivosti. V súčasnej dobe vykonáva nepodmienečný trest odňatia slobody v ÚVTOS Leopoldov. Počas výkonu trestu odňatia slobody bol zaradený do pracovného procesu. Pokiaľ by bol súd zisťoval jeho zárobok, bol by zistil, že počas celej doby výkonu trestu pracuje a dosahuje maximálny príjem, aký v jeho postavení dosiahnuť môže. Z jeho príjmu sú kryté výdavky spojené s výkonom trestu odňatia slobody, platenie výživného na maloletého syna vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa. Za obdobie od nástupu do výkonu trestu na pohľadávku žalobcu 1/ vymáhanú v exekúcii č. k. Ex 12293/17, zaplatil ku dňu 22.07.2019 celkom vo výške 3.845,65 eur. Z toho sumu 2.050 eur dobrovoľne pred začatím exekúcie a sumu 1.795,65 eur po jej začatí a to exekučnými zrážkami zo mzdy sumu 567,75 eur a dobrovoľnými splátkami zo mzdy sumu 1.227,90 eur. Už v trestnom konaní prejavil vôľu dobrovoľne vyplatiť žalobcovi 1/ vzniknuté náklady vo výške, ktorá bola uplatnená v trestnom konaní. Súdu navrhoval vykonanie dôkazu a to zisťovaním výšky jeho zárobku za obdobie výkonu trestu odňatia slobody. Súd tento dôkaz nevykonal. Taktiež navrhoval, aby súd pripojil exekučný spis, v ktorom žalobca 1/ exekučne vymáhal túto pohľadávku. Súd o návrhu na vykonanie dôkazu zisťovaním jeho zárobku počas výkonu trestu odňatia slobody ani nerozhodol. V tejto súvislosti žalobca 1/ namietal, že jeho nárok nevyplatil v plnej výške. Po začatí exekučného konania však povinný v zmysle exekučného zákona platby poukazovať priamo exekútorovi a nie žalobcovi 1/.

17. Jediný majetok, ktorý zatiaľ vlastní je 3 izbový byt vo M.. Pokiaľ dôjde k predaju tohto bytu on, aj syn budú bezdomovci. Ani s týmto bytom však nakladať nemôže, pretože na návrh žalobcov má zakázané nakladať s týmto bytom a na predmetný byt sú zriadené viaceré záložné práva, exekučne aj sudcovské. Súd na prvom pojednávaní vyslovil predbežný a zrejme neoficiálny názor, že jeho rozhodnutie o výške náhrady nemajetkovej ujmy bude tiež závisieť od toho, aká je trhová hodnota bytu, ktorý je jeho jediným majetkom ako aj fakt, že je otcom maloletého dieťaťa, voči ktorému má vyživovaciu povinnosť. Aj z tohto dôvodu v konaní predložil potvrdenie realitnej kancelárie, aby bolo naozaj zrejmé, aká požiadavka žalobcov by bola aj reálne vymožitelná. Súd však následne už vôbec tento dôkaz nebral do úvahy, zohľadňujúc len tvrdenie žalobcov, že jeho majetkové a osobné pomery vôbec nemôžu ovplyvniť výšku náhrady nemajetkovej ujmy. V tomto smere aj oslovil žalobcov s ponukou, ktorú by vedel reálne splniť. Jeho otec je starobný dôchodca, má 70 rokov. Podľa jeho tvrdenia by mohol dostať hypotéku maximálne do výšky 22.000 eur. Žalobcovia na jeho návrh nereagovali.

18. Súd prvého stupňa zohľadnil pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy zavrhnutia hodný spôsob, ktorým došlo k usmrtieniu V. K. a to aj za prítomnosti maloletého syna žalovaného, pričom súd zdôraznil, že jeho konanie nebola nehoda, fyzický útok nebol motivovaný pomstou, majetkovým prospechom, predchádzajúcim konfliktom s V. K., ale vo svojej podstate išlo o úmyselné usmrtenie človeka s cieľom spôsobiť mu čo najväčšiu možnú bolesť. Toto konštatovanie súdu však nemá žiadnu oporu v odsudzujúcom trestnom rozsudku, ktorým bol odsúdený podľa § 145 ods. 1 TZ, teda za trestný čin vraždy za úmyselné usmrtenie iného. Nejednalo sa teda o vopred pripravenú úkladnú vraždu podľa § 144 TZ. Uvedený trestný čin nespáchal ani závažnejším spôsobom konania. Pokiaľ by bol trestný súd

zistil v jeho konaní, že uvedený čin spáchal závažnejším spôsobom konania (surovým alebo trýznivým spôsobom - 138 TZ) alebo z pomsty, jednalo by sa o závažnejšiu formu spáchania tohto trestného činu uvedenú v § 145 ods. 2 TZ, ktorá je sankcionovaná aj vyšším trestom odňatia slobody na 20 až 25 rokov. Súd konštatuje, že jeho konanie nebolo motivované pomstou ani majetkovým prospechom, akoby práve tento motív mal podľa súdu akože dôvod útoku vysvetliť. Je tomu však práve naopak, pokiaľ by sa uvedeného skutku dopustil z pomsty alebo v úmysle získať majetkový prospech, práve toto konanie by bolo omnoho závažnejšie, pretože by bolo sankcionované podľa § 145 ods. 2 alebo dokonca ako úkladná vražda podľa § 144 TZ.

19. Podľa § 193 CSP druhá veta je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti. Týmto zákonným ustanovením sa však súd prvého stupňa neriadi.

20. Súd ďalej konštatuje, že zohľadňoval aj formu morálnej satisfakcie žalobcov prostredníctvom ľútosti žalovaného. Súd konštatuje, že nezistil, že by bola prítomná akákoľvek snaha žalovaného osobne oľutovať skutok alebo odčiniť následok a súčasne adresovať svoju ľútosť priamo žalobcom. Súd písomné ospravedlnenia žalobcom už v samotnom vyjadrení k žalobe alebo pri výsluchu považoval za úplne bezvýznamné, pretože boli koncipované a podpísané priamo právnou zástupkyňou. Toto tvrdenie súdu prvého stupňa je až arbitrárne. Prakticky hneď po spáchaní trestného činu bol vzatý do väzby a po odsúdení mu bol nariadený výkon trestu. Po podaní predmetnej žaloby sa písomne hneď ospravedlnil žalobcom. Písomnou formou sa cestou právnej zástupkyne ospravedlnil žalobcom viackrát. Osobne to urobiť nemohol z objektívnych dôvodov. Pri výsluchu bol prítomný len právny zástupca žalobcov, pričom opätovne prejavil ľútosť nad svojim konaním, preto mu nemôže súd klásť za vinu, že neprejavil ľútosť. Záver súdu, že nemal snahu odčiniť tragický následok nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Z vyjadrení žalobcu 1/ na pojednávaní však jednoznačne vyplýva, že o to nejde, že by otec žalovaného vyplatil nejakú obmedzenú sumu, chce aby žalovaný cítil celý život, čo urobil a radšej nech spláca po 100 eur, než by mal pristúpiť na dohodu s jeho otcom, ktorý klame. Súhlasí s tvrdením súdu že uloženie trestu odňatia slobody si nemožno zamieňať s odškodnením pri zásahu do osobnej sféry pozostalých. Avšak na druhej strane na rozdiel od súdu prvého stupňa je toho názoru, že už samotné uloženie trestu odňatia slobody na 19 rokov je určitý spôsob satisfakcie a mal by byť zohľadnený aj pri výške náhrady nemajetkovej ujmy.

21. Priznanie nemajetkovej ujmy žalobcovi 3/ vo výške 35.000 eur je neprimerané. V tejto súvislosti len podporne poukazuje na skutočnosť, že napr. zákon o odškodňovaní obetí trestných činov súrodencov za obeť násilného trestného činu ani nepovažuje. Žalobca 3/ je mladý a so smrťou svojho brata sa vyrovná určite skôr a lepšie ako žalobcovia 1/ a 2/. Intenzita príbuzenského vzťahu súrodencov a rodičov k dieťaťu je diametrálne odlišná, preto pokiaľ ju súdy aj priznávajú, ide o sumy podstatne nižšie než je tomu u rodičov obete.

22. Súd prvej inštancie výšku priznanej nemajetkovej ujmy odôvodňuje len 4 vetami v bode 36. V judikatúre slovenských súdov sa stretávame väčšinou s priznaním nemajetkovej ujmy v peniazoch v súvislosti so smrťou blízkych osôb pri dopravných nehodách, ktoré spôsobili žalovaní protiprávnym konaním z nedbanlivosti, pričom však veľmi často sú v tejto súvislosti žalované aj poisťovne, s ktorými majú žalovaní uzatvorené povinné zmluvné poistenie, preto súd v týchto prípadoch nebýva limitovaný majetkovými a zárobokovými pomermi žalovaných. Vzhľadom na vyššie uvedené, sa súdy v Slovenskej republike riadia pri stanovení výšky peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy voľnou úvahou. Základom úvahy súdu o výške nemajetkovej ujmy by malo byť zistenie takých skutočností, ktoré súdu umožnia založiť úvahu na určitom kvantitatívnom posúdení základných súvislostí posudzovaného prípadu. Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu avšak priznané odškodnenie by malo byť primerané a proporcionálne, pričom sú dôležité okolnosti tak na strane oprávneného, ako aj na strane povinného. Požiadavka primeranosti je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bo dosiahnutý účel kompenzácie. Na druhej strane pri zachovaní proporcionality výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne.

23. Chce, aby odvolací súd spravodlivo posúdil okolnosti, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcov, pretože tieto majú vplyv na posúdenie výšky nemajetkovej ujmy a zohľadnil tiež aj jeho osobné a majetkové pomery ako aj jeho postoj k neoprávnenému zásahu a snahu aspoň

čiasťočne nahraďiť škodu, ktorú spôsobil. Pokiaľ teda súd druhej inštancie dospeje k záveru, že nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom navrhuje, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na nové konanie.

24. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrili žalobcovia 1/ až 3/. Majú za to, že z vykonaného dokazovania je zrejmé a preukázané, že žalovaný bol rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 21.12.2016, sp. zn. 9Tk/1/2016 právoplatne odsúdený za obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona a za prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona.

25. Vzhľadom na uvedený skutkový stav ako i citovanú právnu úpravu v žalobách v tomto konaní je nepochybné, že predmetným skutkom, podrobne popísaným v žalobách, žalovaný konal protiprávne a zasiahol do osobnostných práv a emocionálnej sféry všetkých žalobcov, ktorými sú rodičia a brat nebohého V. K., teda jeho blízkymi osobami v zmysle ustanovenia § 116 Občianskeho zákonníka. I z výsluchov žalobcov vyplýva, že v dôsledku straty svojho syna a brata sú žalobcovia do budúcnosti ochudobnení o plnohodnotný rodinný a súkromný život so svojim nebohým synom a bratom.

26. Žalobcovia zároveň v dôsledku obzvlášť závažných následkov protiprávneho konania žalovaného utrpeli citovú ujmu a boli vystavení šoku, nepríjemným pocitom úzkosti, smútku a zúfalstva z tragickej straty rodinného príslušníka, pričom tieto pocity u nich naďalej pretrvávajú, a ktoré sa ešte viac prehĺbili napriek odstupe času.

27. Skutkom žalovaného, porušil žalovaný právo žalobcov na súkromný a rodinný život podľa § 11 Občianskeho zákonníka, čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv. Je nepochybné, že právo na ochranu rodinného života zahŕňa aj právo na nerušený osobný život, duševný pokoj, nedotknuteľnosť života jednotlivca v kruhu jeho najbližších a vzájomné sociálne, emocionálne a kultúrne väzby medzi príbuznými.

28. Podaním žaloby si žalobcovia voči žalovanému uplatnili právo na ochranu svojho práva na rodinný a súkromný život, a to z dôvodu, že žalovaný svojím úmyselným protiprávnym konaním zavraždil ich syna a brata, zároveň člena rodiny a domácnosti žalobcov, čím trvalo narušil celistvosť rodiny a nenapraviteľne odňal možnosť žalobcom na komplexný rodinný život, zahrňujúci sociálne a emocionálne väzby všetkých členov rodiny v rámci ich súkromného a rodinného života.

29. Tento následok, vzhľadom na povahu ľudského života, závažnosť, okolnosti a následok konania žalovaného, nemožno reparať iba morálnymi formami zadosťučinenia, ktoré sú v danom prípade nedostačujúce. Tragická strata blízkej osoby, spôsobená úmyselným protiprávnym konaním žalovaného, je objektívne natoľko závažná, že jediným spôsobom ako možno tento tragický následok aspoň sčasti zmierniť, je náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch.

30. Vzhľadom na brutálne okolnosti prípadu, úmyselné zavinenie žalovaného a obzvlášť závažnú povahu spôsobeného následku, žalobcovia oprávnene požadovali náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú vyčíslili na 40.000 eur pre každého.

31. Je nepochybné, že žiadna suma nie je dostatočná na to, aby nahradila život blízkej osoby akou je syn a mladší brat. Náhrada nemajetkovej ujmy uplatňovaná žalobcami a priznaná súdom prvej inštancie, preto nepredstavuje náhradu za život ich nebohého syna a brata V., ale slúži na zmiernenie negatívnych následkov jeho straty. Súd prvej inštancie, sa vo svojom odôvodnení riadne vysporiadal s celým skutkovým aj právnym stavom, vec správne právne posúdil a rozhodol v súlade so zákonom ako i (vyvíjajúcou sa) súdnou praxou.

32. Z týchto dôvodov navrhujú, aby odvolací súd rozsudok prvej inštancie, potvrdil, pričom žalobcovia 1/, 2/ a 3/ majú právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

33. K vyjadreniu žalobcov sa vyjadril žalovaný. Uviedol, že podanie žalobcov je veľmi všeobecné, nevyjadruje sa konkrétne k jednotlivým odvolacím dôvodom. Žalobcovia vo vyjadrení poukazujú, že ako osoby blízke v zmysle ustanovenia § 116 Občianskeho zákonníka - rodičia a brat nebohého V. K. majú právo vzhľadom na môj protiprávny zásah do ich osobnostných práv a emocionálnej sféry na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pretože vzhľadom na závažnosť okolností a následok jeho konania

(usmrtenie syna a brata), nemožno tento následok reparovať iba morálnymi formami zadosťučinenia. V tejto súvislosti treba povedať, že žalobcovia sa morálnej formy zadosťučinenia v predmetnom konaní ani nedomáhali, hoci mohli aj toto právo uplatniť. A aj prípadná morálna forma zadosťučinenia spolu s jeho odsúdením by bola nepochybne istou formou satisfakcie.

34. Naďalej má za to, že rozsudok súdu je nedostatočne odôvodnený, čo namietal priamo v odvolaní. Navyiac uvádza, že v odôvodnení rozsudku sa súd prvej inštancie zmätočne odvoláva aj na judikatúru. V bode č. 32 predmetného rozsudku sa súd prvej inštancie odvoláva na judikát NS SR sp. zn.: 2Cdo/93/2008 v ktorom mal NS SR konštatovať podľa tvrdenia súdu, že ak existujú medzi fyzickými osobami sociálne, morálne, citové a kultúrne väzby vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb, ktorú uvedený judikát charakterizuje ako nemajetkovú ujmu..... Práve odkazom na tento judikát súd prvej inštancie odôvodňuje svoje rozhodnutie na priznanie nemajetkovej ujmy žalobcom 1/ až 3/ podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. V skutočnosti však predmetný judikát vôbec uvedené tvrdenie neobsahuje. Práve naopak v spomínanom judikáte NS SR bolo predmetom prieskumu dovolacieho súdu otázka, či súčasťou originálneho práva na ochranu osobnosti zomrelej fyzickej osoby, ktoré prináleží osobám uvedeným v § 15 Občianskeho zákonníka je aj právo na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2. Zo záveru judikátu vyplýva, že obsah práva osôb uvedených v § 15 Občianskeho zákonníka nie je zhodný s obsahom práva zomrelej osoby, ktorej bolo zasiahnuté do osobnostného práva, a preto týmto osobám právo na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch nepatrí. Z uvedeného je zrejmé, že uvedený judikát vôbec nemožno aplikovať na predmet konania o to viac, že samotní žalobcovia sa práva ako osoby uvedené v § 15 Občianskeho zákonníka ani nedomáhali.

35. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou stranou sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

36. Predmetom nároku žalobcov je nárok na zaplatenie žalobcovi 1/ sumu 40.000 eur, žalobcovi 2/ sumu 40.000 eur a žalobcovi 3/ sumu 40.000 eur z titulu nemajetkovej ujmy za zásah do práv na ochranu osobnosti spočívajúci v zásadnom a trvalom obmedzení ich súkromného a rodinného života, ku ktorému došlo úmrtím syna žalobcov 1/ a 2/ a brata žalobcu 3/.

37. Súd prvej inštancie vyhovel žalobe o zaplatenie nemajetkovej ujmy žalobcom 1/, 2/ v plnom rozsahu a žalobcovi 3/, priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 35.000 eur. Vo zvyšnej časti žalobu dopĺňacím rozsudkom zamietol.

38. S prihliadnutím k rozsahu a dôvodom odvolania žalovaného bol predmetom prieskumu odvolacieho súdu výrok I., II. a III. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bola priznaná žalobcom 1/ a 2/ nemajetková ujma každému po 40.000 eur a výrok III., ktorým bola žalobcovi 3/ priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 35.000 eur. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu nebola časť rozsudku (dopĺňacieho), ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá, pretože žalobca 3/ v tejto časti odvolanie nepodal a dopĺňací rozsudok v zamietajúcej časti nadobudol právoplatnosť.

39. Žalovaný v odvolaní namietal priznanú výšku nemajetkovej ujmy, považoval ju za neprimerane vysokú a likvidačnú pre neho. Poukazoval predovšetkým na tú skutočnosť, že žalobcovia nepreukázali takú ujmu, akú prezentovali najmä psychické následky, ale ani obmedzenie fyzickej aktivity, neboli odkázaní na finančnú pomoc nebohého. Uviedol, že sám bol pod vplyvom alkoholu, s bytom nemôže nakladať a teda ani prenajímať, že súd sa neriadil ust. § 193 druhá veta CSP. Tiež poukazoval na tú skutočnosť, že určitá satisfakcia bola z jeho strana poskytnutá žalobcom, ktorým sa ospravedlnil aj keď iba prostredníctvom svojho zástupcu, a zároveň uviedol, že rozhodnutie nie je riadne odôvodnené.

40. Podľa § 13 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadostučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

41. V konaní nie je sporným, že rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn.: 9Tk/1/2016 zo dňa 21.12.2016 bol žalovaný uznaný za vinného a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 19 rokov. Z rozsudku Okresného súdu v Trnave sp. zn.: 9Tk/1/2016 zo dňa 21.12.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 16.03.2017 súd zistil, že žalovaný bol odsúdený za prečin výtržníctva a obzvlášť závažný zločin vraždy V. K. na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 19 rokov. Súčasne súd uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobcovi 1/ škodu vo výške 3.906,50 eur. Z odôvodnenia vyplynulo, že žalovaný sa dopustil skutku po vzájomnej dohode so svojim maloletým synom v úmysle usmrtiť V. K. za použitia výkrikov: „zabime ho, zabijem ho, skap ty sviňa“, fyzicky napadli opakovanými údermi rúk a kopmi nôh, najmä do oblastí jeho hlavy, pričom mu na hlavu a krk skákali aj v čase, keď tento už ležal na zemi, čím mu spôsobilo zakrvácanie pod obaly mozgu a do komôr mozgu, krvné podliatiny, jemné kožné odreniny, pomliaždenie krčného svalstva, prelomenie štítnej chrupky, pomliaždenie podbrušia vľavo v okolí ľavej obličky a ľavého bedrového svalu, v dôsledku ktorých došlo o poškodeného v čase o 03:20 k zlyhaniu centrálnej nervovej sústavy - mozgovej smrti. Majetková škoda vo výške 3.906,50 eur pozostáva z nákladov spojených s pohrebom vo výške 3.684,51 eur a poškodením mobilného telefónu V. K. vo výške 221,99 eur.

42. Občiansky zákonník neurčuje minimálnu ani maximálnu hranicu nemajetkovej ujmy. Posúdenie výšky nemateriálnej ujmy je závislé od úvahy súdu. Maximálna suma peňažného zadostučinenia, ktorú môže súd priznať je ohraničená výškou navrhovateľom požadovaného peňažného zadostučinenia, ktorá musí byť zrejmá zo žalobného návrhu. Súd vo svojom rozhodnutí musí uviesť dôvody, pre ktoré bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v konkrétnej výške. I keď výška nemateriálnej ujmy je predmetom voľnej úvahy súdu, táto úvaha sa musí opierať o preskúmateľné hľadiská. Uplatnenie voľnej úvahy sa tak nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu mimo rámec akejkoľvek kontroly. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch sa vychádza iba z predpokladu, akú ujmu mohol neoprávnený zásah vyvolať. Nemožno presne zistiť skutočnú ujmu. Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je určovaná základnými zákonnými kritériami. A to predovšetkým závažnosťou vzniknutej ujmy a okolnosťami, za ktorých k porušeniu práva došlo.

43. V zmysle ustálenej judikatúry išlo o neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcov, ktoré sú chránené ust. § 11 a nasl. OZ, a to konkrétne do práva na súkromie, ktorého súčasťou je aj rodinný život, ktorý zahŕňa najmä právo fyzickej osoby vytvárať, udržiavať a rozvíjať vzájomné vzťahy a v ich rámci uplatňovať vlastnú osobnosť. Predpoklady pre priznanie náhrady nemateriálnej ujmy v peniazoch súd odvodil od ust. §13 ods. 2 OZ, keďže takýto zásah je svojou povahou „trvalý a neodstrániteľný“. Pri posudzovaní výšky náhrady nemateriálnej ujmy v peniazoch je potrebné diferencovať medzi väzbami každého zo žalobcov vo vzťahu ku usmrtenému. Ďalej je potrebné vychádzať tiež zo zásady, že pri úmrtí nemôže žiadne zadostučinenie odčiniť vzniknutú ujmu, pričom treba prihliadať ku všetkým okolnostiam danej veci i k tomu, že hľadisko primeranosti sa vzťahuje aj k výške náhrady, ktorej zmyslom je vyvážiť, prípadne zmierniť nemajetkovú ujmu.

44. Podľa záverov Ústavného súdu vo veci v náleze II. ÚS/ 424/2012 zo 6.novembra 2014 .....Rozhodovanie o výške náhrady nemajetkovej ujmy totiž zákon ponecháva na voľnú úvahu súdu. „Výšku peňažného zadostučinenia súd určuje na základe voľnej úvahy, ktorá však nemôže byť svojvôľou. Zákon ustanovuje súdu povinnosť prihliadnuť pri tom na dve hľadiská, a to tak na závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo. Určenie výšky peňažnej satisfakcie má byť s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti.“ (SVOBODA, J. a kol. Občiansky zákonník. Komentár a súvisiace predpisy. V. doplnené, rozšírené a aktualizované vydanie. Bratislava: Eurounion, 2004, s. 46). Preto navrhovateľa v tomto smere zaťažuje len povinnosť v žalobe uviesť výšku náhrady, ktorú požaduje.....

45. Z tohto rozhodnutia vyplýva, že súd pri úvahe o primeranosti satisfakcie musí vychádzať predovšetkým z celkovej povahy a aj z jednotlivých okolností konkrétneho prípadu (t.j. musí prihliadnúť najmä k intenzite, povahe, spôsobu neoprávneného zásahu, k charakteru a rozsahu zasiahnutej hodnoty osobnosti, k trvaní a rozsahu vzniknutej nemajetkovej ujmy a pod.). Pokiaľ teda vzniknutá nemajetková ujma môže byť zmiernená niektorou z foriem morálneho zadosťučinenia, je potrebné zvoliť takú formu, ktorá je podľa okolností toho ktorého prípadu primeraná a postačujúca k relatívnej sanácii nemajetkovej ujmy, ktorá vznikla neoprávneným zásahom, a ktorá tak súčasne bude aj účinná.

46. V tejto súvislosti možno vo všeobecnosti konštatovať, že určujúcim vodítkom pre stanovenie výšky nemajetkovej ujmy by mala byť jej primeranosť, čo konštatoval už odvolací súd vo vyššie uvedenom, pričom súd prvej inštancie primeranosť nemajetkovej ujmy má hodnotiť (nie však ako totožný nárok podľa čl. 127 ods. 3 Ústavy SR), aj možným porovnaním uplatňovaných nárokov.

47. Pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady. (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 288/2017 z 5. decembra 2017)

48. Ako je už vyššie uvedené, základnými kritériami určenia výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch, v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti, sú závažnosť vzniknutej ujmy, ako i okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (ktoré môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila). V dôsledku neoprávneného zásahu osoby, ktorá smrť nebohého spôsobila došlo v danom prípade k násilnému pretrhnutiu rodinných a citových väzieb, vyplývajúcich predovšetkým z intenzity vzťahu so zomrelým. Je nepochybné, že smrťou syna a brata bol spôsobený závažný a neodstrániteľný zásah do ich súkromného a rodinného života, ktoré patria medzi osobitne chránené práva podľa Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Na druhej strane pri zachovaní proporcionality výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia. Rozhodujúcim je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu. Výška náhrady nemajetkovej ujmy musí tiež odrážať všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Judikatúra súdov v oblasti ochrany osobnosti sa zhoduje na primárnom význame vyrovnávacieho charakteru náhrady nemajetkovej ujmy, resp. zmiernení nepriaznivého následku neoprávneného zásahu (keďže nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom slova zmysle ani nedá odškodniť a rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvantifikovať a vyčísliť). Ústavný súd ČR v náleze sp. zn. I. ÚS 2844/14 sformuloval aj kritériá pre určovanie výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Za okolnosti, ktoré je potrebné skúmať na strane poškodeného, sú považované najmä: a) intenzita vzťahu žalobcu so zomrelým, b) vek zomrelého a pozostalých, c) otázka hmotnej závislosti pozostalého na usmrtenej osobe, d) prípadné poskytnutie inej satisfakcie. Pre výšku náhrady je kľúčová najmä kvalita vzájomného vzťahu osôb narušená neoprávneným zásahom, psychická bolesť zo straty veľmi blízkeho človeka je často vnímaná ako neznesiteľná, fyzická, obmedzujúca ostatné aktivity pozostalého, často prerastajúca do duševného ochorenia. Pri zohľadnení veku zomrelého sa odlišuje nakoľko je prežívaná strata novorodenca jeho rodičmi, strata rodiča jeho deťmi, alebo strata osoby v dôchodkovom veku jej vnúčatami. Dôležitú úlohu má aj pocit zodpovednosti rodiča za svoje deti. Strata osoby, na ktorej je pozostalý existenčne závislý sa prejaví aj vo sfére osobnostného prežívania. Iná forma satisfakcie než peňažná (napr. ospravedlnenie škodcu) nemôže byť sama osebe dostačujúca, jej poskytnutie a následné posúdenie jej významu však môže mať za následok zníženie peňažnej náhrady.

49. Strata syna (nečakaným, šokujúcim spôsobom) pre žalobcov 1/ a 2/ predstavovala nenávratnú deštrukciu medziľudských vzťahov, vytvárajúcich základ rodinného života. Stratili človeka, ktorý mal celý život ešte len pred sebou, o ktorého sa dovtedy starali, zdieľali spoločný život a v ktorom videli nádej do budúcnosti. Z výpovedí žalobcov vyplynulo, že ich rodinný život bol harmonický, chodili spolu na dovolenky, a v rámci možností trávili i voľné chvíle. Po udalosti, ktorá sa stala obaja mali psychické problémy, aj keď bezprostredne po udalosti ani jeden z nich nenavštívil odborníka, či už psychológa, resp. psychiatrické šetrenie. Žalobca 3/ bol rovnako zasiahnutý smrťou svojho brata. Medzi nimi bol rozdiel cca 1 rok, a aj z jeho výpovede, ktorú žalovaný ani nespochybnil vyplynulo, že si boli blízki, mali spoločných známych, priateľov, a predmetná udalosť mala rovnako vplyv na psychiku žalobcu 3/, ktorý sa od uvedenej udalosti vyhýbal ľuďom, kvôli čomu musel zmeniť i prácu. V dôsledku straty syna a brata boli zároveň vystavení významným zmenám vo svojom živote, boli zasiahnutí stratou osoby, ktorej nezastupiteľným poslaním bolo upevňovanie a pozitívne rozvíjanie rodinných vzťahov. Ich absencia

sa negatívne prejaví nielen vo sfére osobnostného prežívania, ale významným spôsobom ovplyvní celý ich budúci život. Žalobcovia zhodne uvádzali, že do smrti žili v šťastnom a harmonickom vzťahu. Podľa názoru súdu je nepochybné, že ujmu spôsobenú smrťou syna a brata by takto v danom mieste a v čase (v tej istej situácii) podobne vnímal aj žalovaný a zároveň aj akákoľvek iná fyzická osoba. Na základe vykonaných zistení a obrazu o rodine nebohého nič nenasvedčuje tomu, že by pevnosť rodinných vzťahov nebola v obdobnej miere a intenzite. Psychická bolesť, ktorá v prípade straty veľmi blízkeho človeka je často vnímaná ako neznesiteľná fyzická obmedzujúca aktivity pozostaleho, často vyžadujúca odbornú pomoc. Aj podľa odvolacieho súdu sú žalobcovia zasiahnutí stratou syna a brata ako osoby, ktorej nezastupiteľným poslaním je práve pozitívne rozvíjanie citových vzťahov, rodinnej spolupatričnosti, odovzdávanie súrodeneckej a lásky potomka, na ktorých je človek existenčne závislý. Ich absencia sa negatívne prejaví nielen vo sfére osobnostného prežívania, ale významným spôsobom ovplyvní celý budúci život človeka. Strata takéhoto člena rodiny predstavuje nenávratnú deštrukciu medziľudských väzieb, vytvárajúcich základ rodinného života. Následkom toho je zmena plne fungujúcej rodiny, navždy strádajúcu v jednotlivých oblastiach rodinného života, ovplyvňujúcu tiež seberealizáciu pozostalých členov rodiny, na ktoré skutočnosti bolo taktiež potrebné prihliadnuť. V danom prípade je však pri výške nemajetkovej ujmy vychádzať aj zo samotných okolností prípadu. Už súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí popísal samotné okolnosti, ktoré viedli k usmrteniu nebohého V. K., ktoré boli veľmi závažné a popisovanie samého skutku, ktorého sa dopustil žalovaný by pôsobilo i u nezainteresovaného človeka veľmi emociálne. Preto je možné objektívne uviesť, že samotný skutok (zvlášť brutálny), ktorého sa žalovaný dopustil na synovi a bratovi žalobcov bol spôsobilý zasiahnuť aj do ich psychickej stránky a aj z tejto stránky ovplyvniť ich životy. Aj keď žalovaný poukazuje na to, že v čase spáchania skutku, za ktorý bol právoplatne odsúdený, bol pod vplyvom alkoholu, uvedené nemožno pripísať ako poľahčujúcu okolnosť, na ktorú by mal súd prihliadnuť. Pokiaľ alkohol u žalovaného spôsobuje zvýšenú agresivitu, mal sa tomuto vyhnúť, zvlášť i pokiaľ bol v prítomnosti svojho syna. Podobne ani námietka žalovaného, že k spáchaniu skutku nedošlo po vzájomnej dohode so svojim synom nemôže na veci nič zmeniť. Vychádzajúc aj z porovnania čiastok náhrad priznaných súdmi v obdobných prípadoch dospel súd k záveru, že mimoriadna závažnosť vznikutej ujmy u žalobcov 1/ a 2/ opodstatňuje priznanie výšky náhrady v rozsahu 40.000,- eur na každého a u žalobcu 3/ vo výške 35.000 eur. Už súd prvej inštancie vychádzal pri rozhodovaní z obdobných prípadov a odvolací súd pri rozhodovaní vychádzal z porovnania rozhodnutí vo veciach, napr. rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/423/2012 z 26.2.2013, ktorým súd maloletým synom (9 a 7 rokov) v dôsledku smrti ich matky spôsobenej pri dopravnej nehode nedbanlivostným protiprávnym konaním vodiča priznal náhradu nemajetkovej ujmy po 30.000,- eur každému (v tomto prípade mali maloletí ešte druhého žijúceho rodiča), či rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21Co/137/2017 z 12.6.2018, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie súdu 1. inštancie, ktorým súd maloletému dieťaťu (4 roky) v dôsledku smrti jeho otca spôsobenej pri dopravnej nehode nedbanlivostným protiprávnym konaním vodiča priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 40.000,- eur (aj v tomto prípade mal maloletý ešte druhého žijúceho rodiča). Tu odvolací súd poukazuje na to, že v daných prípadoch išlo o nedbanlivostné trestné činy, kým v tomto konkrétnom prípade prišlo k smrti syna a brata žalobcov pri obzvlášť závažnom trestnom čine, kde je dôvodné prihliadať práve na okolnosti samotného prípadu. Aj z uvedeného dôvodu súd dospel k záveru, že priznanie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 40.000,- eur každému z rodičov nebohého a 35.000 eur bratovi nebohého napĺňa požiadavky primeranosti a proporcionálnej náhrady strádania žalobcov 1/ až 3/ a napriek tomu, že žalobcom bola priznaná i náhrada škody zo strany štátu.

50. Priznaná výška náhrady nepôsobí vo vzťahu k žalovanému likvidačne, ale predstavuje základné štandardné kompenzovanie zmiernenia ujmy žalobcov v prípade, kedy navrátenie do pôvodného stavu neprichádza do úvahy. Poukaz žalovaného na jeho príjmy a na to, že keď sa vráti z výkonu trestu bude bezdomovec nebol dôvodný, a to s prihliadnutím na primeranosť priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, vo vzťahu ku každému zo žalobcov. Navyše ako sám uviedol, a v konaní bolo preukázané, na danej nehnuteľnosti viazne ťarcha i z dôvodu podlížností žalovaného. Ani skutočnosť, že žalovaný bol v trestnom konaní uznaný za vinného a odsúdený nie je spôsobilá ovplyvniť výšku priznanej nemajetkovej ujmy (neplní žiadnu z funkcií civilnoprávnej sankcie za neoprávnený zásah do ochrany osobnosti). Pokiaľ ide o ľútosť žalovaného (ospravedlniť sa žalovaný mohol aj osobne napr. i listom), je nutné poukázať na to, že súd nepochybuje o tom, že nehoda negatívne zasiahla aj žalovaného a jej prípadné následky by mali dopad na finančnú situáciu celej jeho rodiny. Ale je potrebné uviesť, že v konaní trvalé negatívne následky na žalovanom preukázané neboli. Žalovaný je schopný pracovať, zabezpečovať potreby svojej rodiny a to aj po prepustení z výkonu trestu. Obdobne dopad udalosti na duševnú sféru škodcu, nebol spôsobilý mať vplyv na vnímanie ujmy oprávnenými osobami a aj na majetkové pomery

škodcu sa prihlíada len výnimočne, v zmysle určitej moderácie vedené záujmom na tom, aby nedošlo k majetkovej likvidácii škodcu. Vyslovenie ľútosťi v akejkoľvek forme je tiež považované len za elementárny prejav slušnosti, bez adekvátneho vplyvu na výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy (poukaz na rozhodnutie NS SR sp.zn. 5Cdo 265/2009).

51. Vzhľadom na požiadavku kazuistiky odvolací súd príkladmo uvádza, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 18C 276/2008 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4Co 470/2011 bolo pozostalým rodičom 19-r. dcéry priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 49.790,- Eur (správca cesty), rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 12C/71/2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co 479/2012 bola pozostalému otcovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 25.000,- Eur (chodec na diaľnici v strednej opitosti, zomrelý 18-ročný syn), rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 12C/60/2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17Co/ 212/2015 bola pozostalým rodičom plnoletého dieťaťa priznaná náhrada nemajetkovej ujmy každému z nich 20.000,- Eur (alkohol, zrazený chodec, vodič bez oprávnenia).

52. Zároveň z hľadiska komparácie s právnou úpravou v Českej republike javí sa vhodné poukázať na systematickú činnosť Najvyššieho súdu Českej republiky, ktorý monitoruje činnosť českých súdov na trestnom úseku pri rozhodovaní v adhézných konaniach o nárokoch na náhradu nemajetkovej ujmy, spôsobenej trestnou činnosťou, z ktorej plynie základné rozpätie pri stanovení výšky náhrady tzv. „odškodnenia za smrť“, a to s poukazom aj na rozsudok NS ČR sp. zn. 4Tdo/1402/2015 zo dňa 12.4.2016, z ktorého odôvodnenia vyplýva, „dovolaciemu súdu sa javí ako ospravedlniteľné, aby sa stanovenie výšky náhrady odvíjalo v základnom rozpätí medzi 240.000,- Kč až 500.000,- Kč, a to pre skupinu citovo najbližšie spriaznených osôb, ako sú rodičia, deti a manželia. Je nutné zdôrazniť, že takto stanovený rozsah kompenzácie zodpovedá typovým (neutrálnym prípadom), teda takým, kde nie sú pre konkrétnu situáciu sprísňujúci či naopak zmierňujúce kritériá“. Významné pre danú vec je podľa odvolacieho súdu je aj konštatovanie v zmysle už citovaného rozsudku, že „pri konštrukcii výslednej čiastky sa možno pridržiavať kritérií, ktoré obsahuje už uvedené rozhodnutie Ústavného súdu ČR I. ÚS 2844/14 zo dňa 22.12.2015 v bodoch 53 a 54“. Na ozrejmienie uvedeného odvolací súd poukazuje na znenie bodu 53 citovaného rozhodnutia ÚS ČR a to poukazom na okolnosti, ktoré je treba skúmať na strane poškodeného „a) intenzita vzťahu žalobcu so zomrelým, b) vek zomrelého a pozostalých, c) otázka hmotnej závislosti pozostalého na usmrtenej osobe, d) prípadné poskytnutie inej satisfakcie“, v bode 54 na okolnosti, ktoré treba skúmať na strane zodpovednej osoby (pôvodca zásahu) „a) postoj žalovaného (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie a pod.), b) dopad udalosti do duševnej sféry pôvodcu - fyzickej osoby, c) jeho majetkové pomery, d) miera zavinenia, ev. miera spoluzavinenia usmrtenej osoby“. Podľa názoru odvolacieho súdu sa uvedeným súd prvej inštancie riadil a vo vzťahu k výške uplatňovaných nárokov zistil v dostatočnom rozsahu skutočností rozhodné pre meritórne posúdenie veci, prihliadol aj na zákonom stanovené kritériá priznávania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Odvolací súd poukazuje na to, že náhle a neočakávané úmrtie člena rodiny zasiahlo žalobcov takým spôsobom, že následky sú neodvratiteľné a trvalé, keď rodina bola citovo previazaná a súdržná. Odvolací súd má na rozdiel od žalovaného za to, že priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške určenej súdom prvej inštancie zohľadňuje osobitosti daného prípadu (vychádzajúc z jednotlivých vyššie uvedených kritérií) a nevybočuje z rámca priznaných náhrad v porovnateľných prípadoch.

53. Usmrtenie človeka je vážnym zásahom do súkromia a duševného zdravia blízkych osôb. Odvolací súd dáva do pozornosti rozsudok NS SR sp. zn. 5Cdo/265/2009, v ktorom sa konštatuje, „ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločensva (vzťahu) s blízkou osobou“, ďalej že „zásah so sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti“ ako aj rozhodnutia v obdobných veciach (rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/267/2016, rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/130/2016).

54. Žalovaný nedôvodne namietal v odvolaní porušenie práva na spravodlivý proces v dôsledku nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, v dôsledku ktorého malo dôjsť k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia

uviedol rozhodujúci skutkový stav, opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil právne závery, ktoré primerane vysvetlil. Pri výške náhrady žalobcov zohľadnil závažnosť okolností, za ktorých prišlo k usmrteniu syna a brata žalobcov a vysporiadal sa i námietkami žalovaného, ktoré odvolací súd doplnil. Do práva na spravodlivý proces nepatrí súčasne aj právo strany konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (porov. rozhodnutie ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 252/04). Rovnako neznamená ani to, aby strana konania bola pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkou a právnymi názormi (porov. rozhodnutie ÚS SR sp. zn. I. ÚS 50/04). Odvolací súd sa preto nestotožnil s názorom žalovaného, že súd prvej inštancie svojím rozhodnutím zasiahol do jej práva na spravodlivý proces.

55. Ústavný súd Slovenskej republiky v zhode s rozhodovacou praxou Európskeho súdu pre ľudské práva stabilne judikuje, že povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie neznamená automaticky povinnosť poskytnúť podrobnú odpoveď na každý nastolený argument. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. sp. zn. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, III. ÚS 191/2013). Rozsah povinnosti odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzované s ohľadom na okolnosti každého prípadu (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 163/2015 zo 17. marca 2016).

56. Podľa názoru odvolacieho súdu závažnosť vzniknutej ujmy u žalobcov v danom prípade, ako i okolností, za ktorých k porušeniu práv došlo, preto plne opodstatňovali súdom prvej inštancie žalobcom priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy každému zo žalobcov podľa napadnutého rozsudku, došlo tak k naplneniu požiadavky primeranosti a proporcionálnej náhrady strádania žalobcov (reštitučnej podstaty relutárnej náhrady a jej vyrovnávacieho charakteru). Odvolací súd konštatuje, že priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy predstavuje základné štandardné kompenzovanie zmiernenia ujmy žalobcov v prípade, kedy navrátenie do pôvodného stavu neprichádza do úvahy. Náhrada nemajetkovej ujmy žalobcom, v zmysle zásad slušnosti a naplnenia požiadavky morálnej správnosti, ktorá je predovšetkým požiadavkou spravodlivosti, je spôsobilá naplniť reštitučnú podstatu kompenzácie.

57. S poukazom na uvedené, odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil vrátane nepadnutých (závislých) výrokov IV. a V., avšak bez uvedenia osobitnej odvolacej argumentácie (čím bola znemožnená prieskumná činnosť vo vzťahu k týmto výrokom).

58. V odvolacom konaní plne úspešným žalobcom 1/ až 3/ súd podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči v spore neúspešnému žalovanému v plnom rozsahu, o výške ktorého rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

59. Senát krajského súdu uvedený rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).